

²⁴Amikor Kapernaumba értek, odamentek Péterhez azok, akik a templomadót szedték, és megkérdezték tőle: „A ti mesteretek nem fizet templomadót?” ²⁵„De igen” - felelte. Amikor bement a házba, Jézus megelőzte, és így szólt: „Mit gondolsz, Simon, a földi királyok kiktől szednek vámot vagy adót: fiaiktól-e vagy az idegenektől?” ²⁶Miután így felelt: „Az idegenektől”, Jézus ezt mondta neki: „Akkor tehát a fiak szabadok. ²⁷De hogy ne botránkoztatassuk meg őket, menj a tengerhez, vedd be a horgot, és fogd ki az első halat, amely ráakad. Amikor felnyitod a száját, találsz benne egy ezüstpénzt, vedd ki, és add oda nekik értem és érted.”

Kedves Testvéreim!

A választásokra készülve politikai pártok arról vitatkoznak, hogy egy vagy két kulcsos adót kell-e bevezetni. Tegnap egy műsorban egy közgazdász egyszerűen elmondta, hogy mindkettőnél beszédik ugyanazt, csak az egyiknél a jövedelemből, a másiknál pedig az eladott áruk után beszédet forgalmi adóból. A mód más, de a lényeg nem változik. Az adót így, vagy úgy meg kell fizetni. Hogy kinek melyik szimpatikusabb, az már egy másik kérdés.

Az általános iskolában minden évben többször is tartottunk osztály bulit. Közösen szerveztük, mindenki részt vállalt a szervezésből, volt, akik rakodott, volt, aki a zenét hozta, mások a játékokat találták ki, mi a barátommal a fizikai kísérletek könyvünk alapján diszkó lámpát gyártottunk... stb., és mindenki hozott süteményt. Szívesen csináltuk, hiszen utána jól éreztük magunkat. Adóztunk, a közösség céljaira ajánlottuk fel a munkánkat, vagy a szüleink által megsütött süteményt. Ezt az adózást senki nem érezte tehernek.

Néhány napja lehetett olvasni azt a listát, hogy kik nem fizettek adót az elmúlt évben. Szép hosszú lista magánemberekről és cégekről.

Persze tudom, hogy az adózással kapcsolatban bonyolultabb a helyzet, mint egy osztály bulinál, de a lényeg nem változik. Részt veszek-e annak a közösségnek az ügyeiben ahová tartozom. Tartozom-e valahová?

Sokan rácsodálkoztak, amikor azt meséltem, hogy erdélyi testvérgyülekezetünknel nem temetik el azt, aki nem fizette meg az egyházi adót. Amikor elmondtam az ottani lelkésznek, hogy nálunk ez nem gyakorlat, akkor azt válaszolta, hogy itt a közösséghez tartozásról van szó. Ha valaki életében nem akart a közösség életében részt vállalni, akkor miért a halálában akarna? Az egyház közösség, amelyik temetőt, templomot, iskolát tart fenn, amit nem támogat a Román állam, csak magunkra számíthatunk.

Bevallom nagyon nem szeretem az egyházadó fogalmát. Mert az adó kifejezéshez manapság negatív felhang társul. Amikor adóról beszélünk, akkor arról beszélünk, amit meg kell fizetni. Kell. Az egyháznak nem kell fizetni, az egyházhoz, gyülekezethez nem Kell tartozni, hanem ezek lehetőségek. Ezért jobban szeretem az egyházfenntartói járulék kifejezést, ami talán kevésbé, „kell” szagú. Hozzájárulok, mert szeretném, ha az a közösség boldogulna, ahová tartozom. Az általános iskolás képnél maradva: ha azt akarom, hogy jó legyen a buli, akkor beleteszem a munkám, a pénzem is. Akkor nem azt kérdezem, hogy mennyit kell fizetni, hanem lehetőségeimhez mérten odaszánom, amit tudok.

A szerdai bibliaórán az első keresztyén gyülekezet vagyonszövetségéről beszélgettünk. Azt olvassuk az ApCsel-ben, hogy: *a hívők egész gyülekezete pedig szívében és lelkében egy volt. Senki sem mondott vagyonából bármit is a magáénak, hanem mindenük közös volt.*

Nem elérendő célként, mindössze elgondolkodtató példaként állítom most elének az első gyülekezetet. A továbbiakban azt is megtudjuk, hogy, hogyan valósult meg ez a közös vagyon: *Nem volt közöttük egyetlen szűkölködő sem, mert akiknek földjük vagy házuk volt, eladták azokat, az eladott javak árát pedig elhozták, ³⁵és letették az apostolok lába elé, azután szétosztották mindenkinek úgy, ahogyan szüksége volt rá.*

A lényeg nem a vagyon felhalmozása volt, hanem a szükségek – a közösségen belüli szükségek – enyhítése. De miért tették mindezt, ezek az emberek. Mi vitte őket arra, hogy eladják a földjeiket, házaikat a közösségért? Erre kapunk választ mai alapigénkben, ahol a templomadót szedők mennek oda Péterhez, hogy megkérdezzék: *A ti mesteretek nem fizet templomadót?*

A templomadó a jeruzsálemi templomnak fizetett évi két drachma összegű adó volt, amit minden 20. életévét betöltött zsidó férfi megfizetett. Ebből tartották fenn a templomot infrastruktúráját, fizették az alkalmazottakat, és volt szociális rendszere is a templomnak. Tehát a templom fennmaradásához, működéséhez szükséges hozzájárulás volt ez.

De felmerülhet a kérdés, hogy miért merült fel ez a kérdés? Miért kérdezik Pétert a templomszolgák, Jézus adófizetési szokásairól? Vannak akik azt mondják, hogy ebben a korban a rabbiknak nem volt kötelező befizetni ezt az összeget. Ezt erősíti, hogy így kérdezik: a ti mesteretek, azaz rabbitok. Egy másik megoldás

lehet, hogy a templomot vezetőik, akik később el is ítélik Jézust már korábban gyakran vitatkoznak vele, lázítónak tartják, akinél ez, hogy nem fizeti meg a kétdrachmást jó alkalom lett volna arra, hogy mutogassanak rá: na lám... lázad a templom, az áldozat ellen.

Péter válasza egyértelmű: Igen. Jézus megfizeti a templomadót. Mert ez olyan természetesnek tűnt. Neki legalábbis, és valószínűleg Jézus tényleg befizette eddig ezt az összeget. De most Jézus, hallva a beszélgetést Péter és az adószedők között: *megelőzte, és így szólt: „Mit gondolsz, Simon, a földi királyok kiktől szednek vámot vagy adót: fiaiktól-e vagy az idegenektől?”*²⁶ *Miután így felelt: „Az idegenektől”, Jézus ezt mondta neki: „Akkor tehát a fiak szabadok...”*

Jézus nem kioktatja, hanem tanítja Pétert. Mert lehet, hogy Jézus eddig minden évben 20 éves kora óta megfizette az adót, de most valami gyökeresen megváltozott. Valami történt, aminek Péter a tanúja volt. Ez pedig Jézus megdicsőülése. Amikor Péter látja Jézust, amint Mózesrel és Illéssel beszélget a hegyen, és hallja a kinyilatkoztatást: *Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm, reá hallgassatok!* Ez mai alapigénk közvetlen előzménye. Isten Jézust a fiának mondja, és Péter ezt hallja. Erre utal Jézus, amikor azt mondja: a fiak szabadok...

Miért fizetné meg az ő Atyjának, Isten templomának az adót. Ez olyan, mintha saját apjának fizetne valaki. Sajnos az elmúlt rendszerben több példa is volt valami hasonlóra, amikor emberek kemény munkával felépítették a házaikat, amiket aztán államosítottak, és ha szerencséje volt valakinek, akkor bérelhetett egy szobát a saját házában. Vagy elképzeltém, amint egy apa kiadja háza szobáit albérletbe, és a fiától ugyanúgy beszedi az albérleti díjat a szobájáért. Mit gondolnánk erről az apáról...

*Akkor tehát a fiak szabadok.*²⁷ *De hogy ne botránkoztassuk meg őket, menj a tengerhez, vedd be a horgot, és fogd ki az első halat, amely ráakad. Amikor felnyitod a száját, találsz benne egy ezüstpénzt, vedd ki, és add oda nekik értem és érted.”*

A fiak szabadok – mondja Jézus, és számunkra fontossá válik ebben a mondatban a többes szám is. Mert minket Jézusért Isten fiainak mondanak, a keresztyén ember Isten gyermeke, és ilyen értelemben szabad. Szabadsága van arra, hogy Istentől kapott ajándékait használja, - ezért küldi el Jézus Pétert, a halászt, a tengerhez, hogy halat fogjon. És szabadsága arra, hogy a fizetségből – amit munkájáért Istentől kapott – jelen esetben a hal szájában talált ezüstpénz - „fáradozzon annak a városnak a boldogulásán, ahová küldetett.” Szabadsága, hogy megfizesse a templomadót, vagy az egyházadót, vagy az egyházfenntartói járulékot, akár a másikat segítve, akinek nincs, azt támogatva: az ezüstpénz, amit Péter a hal szájában talál, kétszer két drachma értékű, tehát két személy éves templomadója. Szabadság, tehát nem kell, hanem lehetőség. Ahogyan a már fent említett első keresztyének Jeruzsálemben.

Szabadok lehetünk erre – de elsiklottunk egy aprócskának tűnő, de nagyon fontos részlet felett. Ez pedig a többes szám, amit Jézus használ: a fiak szabadok. Ahogy említettem nem csupán Jézusnak, mint Isten fiának van szabadsága, hanem nekünk is, akiket Isten szintén a gyermekeinek nevez. De miért teszi ezt? Azért, mert Jézus megfizette az adót. Az adósságot, amit felhalmoztunk Istennel szemben. Ő kifizette helyettünk bűneink büntetését a kereszten. Ezáltal mi is szabadok lehetünk. Szabadok arra, hogy elfogadjuk Istennek ezt a szeretetét, és szabadok, hogy ezért mi hálából, és nem kényszerből áldozunk az Úrnak.

Ha valaki születésnapjára kap egy bonbont vagy egy italt, akkor nem kötelessége, hanem lehetősége, hogy azt megossa azokkal, akik jöttek őt köszönteni, akár azokkal akiktől kapta az ajándékot. És ezt az ember ilyenkor örömmel teszi, nem gondol arra, hogy idehozza, aztán meg megeszi, milyen már...

Isten mindent odaadott nekünk, ezt mi megfizetni nem tudjuk, de szabadságunk van ebből adni, legyen az anyagi természetű, vagy éppen a munkánk, vagy csupán egy jó szó, vigasztalás, amivel a másikat segítjük.

Fontos kérdés a társadalmi adózás kérdése, mert az adót meg kell fizetni, hiszen ez a közösség ügye, a társadalom, a nemzet, amelyben élünk, akármilyen is az. De nekünk, keresztyén embereknek ebben a közösségben kell hirdetnünk, képviselnünk az evangéliumot. Jézus ezt egy másik alkalommal így fogalmazza meg: adjátok meg a császárnak ami a császáré... most ennek a jól ismert mondatnak inkább a második részéről volt szó: és Istennek ami az Istené. Adjátok oda magatokat az Istennek, mert az Istené vagytok.

Pál apostol nagyon szépen fogalmazza meg ezt a Római levél 12. fejezetében, amelyet most felolvasok, de végiggondolásra is ajánlom: *Róm 12,1-21*